

AS LHV Varahaldus

Majandusaasta aruanne 2017

Majandusaasta aruanne	01.01.2017 - 31.12.2017
Ärinimi	AS LHV Varahaldus
Äriregistri number	10572453
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 6800400
Faks	(372) 6800402
Põhitegevusala	Fondide valitsemine
Juhatus	Mihkel Oja Joel Kukemelk
Nõukogu	Madis Toomsalu Andres Viisemann Erki Kilu
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
RAAMATUPIDAMISE AASTARUANNE	7
Finantsseisundi aruanne.....	7
Koondkasumiaruanne.....	8
Rahavoogude aruanne.....	9
Omakapitali muutuste aruanne.....	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	11
LISA 1 Üldine informatsioon.....	11
LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest.....	11
LISA 3 Riskide juhtimine.....	20
LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud.....	25
LISA 5 Nõuded krediitiasutustele.....	25
LISA 6 Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.....	26
LISA 7 Immateriaalne põhivara.....	26
LISA 8 Äriühendused.....	27
LISA 9 Võlad hankijatele.....	27
LISA 10 Muud kohustused.....	28
LISA 11 Allutatud kohustused.....	28
LISA 12 Omakapital aktsiaseltsis.....	29
LISA 13 Teenustasutulud.....	29
LISA 14 Administratiiv- ja muud tegevuskulud.....	30
LISA 15 Kasutusrent.....	30
LISA 16 Tehingud seotud osapooltega.....	31
LISA 17 Bilansipäevajärgsed sündmused.....	32
LISA 18 Tingimuslikud kohustused.....	32
JUHATUSE ALLKIRJAD 2017. A MAJANDUSAASTA ARUANDELE	33
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	34
MAJANDUSAASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	37
NÕUKOGU ALLKIRJAD AASTARUANDELE	38
TULUDE JAOTUS VASTAVALT EMTA KLASSIFIKAATORITELE	39
KOHUSTUSLIKE PENSIONIFONDIDE VALITSEMISE ARUANNE	40

Tegevusaruanne

LHV Varahaldus on investeerimisfondide valitsemisega tegelev ettevõtte. LHV Varahaldus valitseb kohustuslikke (II sammas) ja vabatahtlikke (III sammas) pensionifonde, ühte eurofondi ning lisaks pakub investeerimisnõustamise teenust SEF-LHV Persian Gulf Fund'ile.

LHV Varahaldus on valitsetavate fondide mahu järgi Eesti turul suuruselt teine fondivalitseja. LHV Varahaldusel on 202 tuhat klienti.

Pensionifondide investeringud Eestisse

2017. aastal ületas LHV Varahalduse poolt juhitud investeerimisfondide koondmaht 1 miljardi euro piiri. Fondide mahust valdava osa moodustavad aktiivselt juhitud pensionifondid, kus LHV investeerimisstrateegia on olnud viimastel aastatel konkureerivatest pensionifondidest selgelt erinev. Seoses pikalt tõusnud rahvusvaheliste väärtipaberiturgudega peab LHV Varahaldus sinna investeerimist kalliks, mistõttu on hakanud otsima parema riski ja tulu suhtega investeerimisvõimalusi alternatiivsete varaklasside seast ning seda eeskätt koduturult, kus on eelisteks turu tundmine ning väiksem konkurents.

2017. aastal suurendasid LHV fondid märgatavalt investeringuid Eestisse, tehes Eestiga seotud investeerimisotsuseid (sisaldab ka võetud kohustusi tulevikus investeerida) mahus 170 EURm. Investeringud olid peamiselt suunatud noteerimata võlakirjadesse. Läbi võlakirjade omandamise finantseeriti riigile kuuluvaid ettevõtteid, omavalitsust, mitmeid panku (muuhulgas allutatud kapitaliga), aga ka erafirma väljaostu välisomanikelt.

LHV pensionifondid alustasid kahe spetsiaalselt üürimiseks mõeldud maja ehitamist Põhja-Tallinnas ning investeerisid kinnisvarafondi. Samuti otsustati investeerida mitmesse *venture capitali* fondi, millega jõuab pensionifondide raha ka alustavate ettevõteteneni.

LHV pensionifondid on saanud oluliseks kapitali pakkujaks Eestis, pakkudes selgelt konkurentsi ka pankadele. Pensionifondidel on mitmeid eeliseid teist tüüpi investorite ees tulenevalt raha pikast investeerimishorisondist ning erinevatest regulatiivsetest nõuetest. LHV Varahaldus peab realistlikuks, et 5 aastaga investeerivad kõik Eesti pensionifondid kokku koduturule 1-2 miljardit eurot. Kui parema riski ja tulu suhtega investeringute saamisele täiendavalt aitab see kaasa kohaliku majanduse kasvule, oleks see mitmekordselt kasulik.

LHV fondivalik

LHV Varahaldus on koduturu poolt pakutavate investeerimisvõimaluste osas piisavalt optimistlik, et plaanib 2018. aastal turule tuua ainult Eestisse investeeriva II samba pensionifondi. Vähemalt alguses on sellise fondi juhtimine siiski väljakutseid pakkuv, kuna börsil noteeritud aktsiate ja võlakirjade hulk on väike ning fondi edukas toimimine eeldab seda, et LHV aitab jätkuvalt pensionifondivalitsejana ise aktiivselt uutel instrumentidel sündida. Ainult ühte riiki investeeriv fond pole sobilik pensionikoguja ainsa investeringuga, kuid pakub head võimalust neile, kes soovivad selgemalt osa oma pensionipõlveks kogutavast rahast Eesti majandusse investeerida.

Eesti kogujale pakutavate pensionifondide valik on seega muutumas järjest mitmekülgesemaks. 2016. aastal hakkas LHV Varahaldus pakkuma passiivselt juhitud II ja III samba pensionifonde. Mitmed konkureerivad fondivalitsejad alustasid samuti passiivselt juhitud II samba fondide pakkumisega. Sellised pensionifondid sobivad pensionifondide klientidele, kes eelistavad väiksemat fondijuhi poolset sekkumist ja investeerimisvõimaluste osas nägemuse võtmist ning soovivad investeerida fondi, mille varasid investeeritakse ette määratud mudeli põhjal.

2017. aastal LHV pensionifondide arv siiski plaanitult vähenes, kuna ühendati mitmed sarnase investeerimispoliitikaga fondid, mis olid lisandunud seoses AS-i Danske Capital ostmise ning ühendamisega. Lisaks fondide ühendamisele vahetus efektiivsuse tõstmise eesmärgil LHV Varahalduse valitsetavate fondide depoopank (aasta lõpuks oli kõikide fondide depoopangaks AS SEB Pank).

Pensionifondide tasud

Pensionifondide tasud alanevad koos mahtude kasvuga, samuti konkurentsisist tulenevalt. Kui uue investeerimisfondide seadusega vähenes osakute tagasivõtmistasu (kliendi jaoks väljumistasu), siis praktikas loobusid sellest kõik fondivalitsejad. 2017. aastal oli näha ka mitme passiivselt juhitud ja konservatiivse pensionifondi haldustasu langetamist.

II samba fondide haldustasu alaneb koos mahtude kasvuga. 2015. aastal uue regulatsiooni jõustumisel langesid LHV fondide tasud augustist keskmiselt 10%. Korralise tasumäärade ümberarvutamise tulemusena langes keskmine valitsemistasu määr 2016. aasta veebruarist omakorda 2,6%. 2017. aasta

veebuarist oli keskmise tasu langus isegi 19%, kuna maht kasvas oluliselt AS-i Danske Capital ostu ja ühendamise tagajärjel. 2018. aasta veebruarist langevad LHV II samba fondide haldustasud keskmiselt 6% ning terve turu keskmine haldustasu alaneb 1,0% juurde.

II samba fondide valitsemistasu alaneb pikas perspektiivis 0,5%-ni. Seetõttu kasvavad ka LHV Varahalduse äritulud aeglasemalt kui hallatavate pensionifondide mahud.

Fondide tulemused

LHV Varahalduse eesmärk on pakkuda pensionifondide klientidele parimat pikaajalist tootlust Eestis. Viimase 10 kalendriaasta tootluse arvestuses hoiavad LHV pensionifondid kõikide investeerimisstrateegiate lõikes esimesi kohti (arvestatud on фонде, mis on tegutsenud vähemalt 10 aastat).

Eesti-suunalise investeerimisstrateegia tõttu on LHV aktiivselt juhitud pensionifondide tulemused konkurentidest oluliselt erinenud. Viimaste tulemus sõltub enam rahvusvaheliste börside liikumisest. See tekitab LHV fondidele riski, et turgude tõusu korral edestavad konkureerivad pensionifondid lühiajalise tootluse poolest LHV фонде. Aktsiaturgudel jätkunud tõusu toel see stsenaarium ka 2017. aasta teises pooles realiseerus. LHV II samba fondide 2017. aasta tootlused oli konservatiivsetel fondidel -0,4% kuni -0,6%, aktsiariskiga aktiivsetel fondidel +2,3% kuni +3,5% ning aktsiariskiga passiivsel fondil +6,2%. Viimase kolme kalendriaasta võrdluses olid LHV aktiivselt juhitud pensionifondid siiski parimad kolmes riskikategoorias neljast.

Teiste fondide tootlused olid järgmised: LHV Täiendav Pensionifond +5,3%, LHV Pensionifond Indeks Pluss +9,8%, LHV Maaüla Aktsiad Fond +13,7% ja SEF-LHV Persian Gulf Fund -0,6%.

Finantstulemused

2017. aastal teenis LHV Varahaldus puhaskasumit summas 5,8 EURm, mis on 0,3 EURm vähem kui aasta varem. Puhaskasumit vähendas dividendidega seotud tulumaks summas 1,0 EURm. Puhast teenustasutulu kasvas 0,4 EURm võrra 13,3 EURm peale. Tulude suurenemise taga oli fondide koondmahu kasv, mis korvas keskmiste tasude alanemise. Ärikulud vähenesid 0,3 EURm võrra ja moodustasid 6,7 EURm. Kõrgemad ärikulud aasta varem olid tingitud AS-i Danske Capital ühendamisest.

Fondide koondmaht kasvas aasta jooksul kokku 129 EURm võrra, ulatudes aasta lõpus 1 103 EURm-ni. LHV kohustuslike pensionifondide klientide arv vähenes aastaga 2,7 tuhande võrra 176,9 tuhandeni. Ühelt poolt mõjutas klientide arvu

konkurentidest madalamad tootlused 2017. aastal, mis oli Eesti-suunalise investeerimisstrateegia lühiajaline tulemus. Teiselt poolt mõjutas klientide arvu muutust see, et osa AS-i Danske Capital ostu ja ühendamise lisandunud kliente otsustasid 2017. aastal uue teenusepakkuja kasuks. LHV Varahalduse II samba turuosa vähenes 2017. aastal mahtude poolest 30,5% pealt 29,5% peale (2015 lõpus 21,0%) ning aktiivsete klientide arvu poolest 26,6% pealt 25,6% peale (2015 lõpus 19,8%).

2016. aasta lõpus võttis Riigikogu vastu uue investeerimisfondide seaduse, mis jõustus 10. jaanuaril 2017. Uue seaduse jõustumisega vähenesid LHV Varahalduse jaoks kapitalinõuded. See võimaldas LHV Varahaldusel maksta nii dividendi summas 3,8 EURm, kui ka vähendada aktsiakapitali summas 6,6 EURm.

Organisatsiooni areng ja tasustamispoliitika

LHV Varahalduse põhilised äriüksused on investeerimisüksus, riskijuhtimise üksus, operatsioonide üksus ning müügi- ja klienditeeninduse üksus. Kui 2016. aastal oli organisatsiooni arengule väljakutseks LHV Varahalduse ja Danske Capital AS-i ühendamine, siis 2017. aasta oli stabiilne ning LHV Varahalduse tegevused, tehniline korraldus ja struktuur olulisel määral ei muutunud.

LHV Varahalduse 2-liikmelises juhatuses muudatusi ei toimunud. Samuti ei toimunud muudatusi 3-liikmelises nõukogus.

LHV Varahalduse juhatuse liikmetele ja töötajatele makstakse kuist põhipalka. Juhatuse esimees töötab juhatuse liikme lepingu alusel ning kõigi teiste puhul kasutatakse töölepinguid. Sõlmitud lepingud nägid 2017. aastal ette ainult fikseeritud töötasu. Rahas ei makstud 2017. aastal töötajatele tulemustasu. LHV Varahalduses ei ole rakendatud suuri lahkumishüvitisi või olulisi mitterahalisi kompensatsioone.

Aruandeaasta keskmine töötajate (sh juhatuse liikmed) arv oli LHV Varahalduses 35 (2016: 42). Töötajatele arvestatud tasu (sh. maksud) üldsumma oli aruandeperioodil 1 112 779 eurot (2016: 1 302 903 eurot). Juhtkonnale arvestatud tasude suurus on ära toodud lisas 16. Nõukogu liikmetele nõukogus osalemise eest tasu ei ole makstud.

Aktsioptsioonid

2014. aastal kinnitas AS-i LHV Group üldkoosolek AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonnajuhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele

aktsiaoptsoonide väljastamise tingimused. Aktsiaoptsoonide väljastamise eesmärgiks on juhatuse liikmete ja töötajate huvide efektiivsem ühildamine aktsionäride ja klientide huvidega. Samuti konkurentidega võrdväärse ja tervikliku tasustamissüsteemi pakkumine tööjouturul. Sarnaselt 2014. aastale väljastati aktsiaoptsoone ka 2015, 2016. ja 2017. aastal.

Aktsiaoptsoonide saamine ja suurus sõltusid ettevõtte üldiste ning juhatuse liikmete ja töötajate individuaalsete tegevuseesmärkide edukast täitmisest. 2017. aasta alguses väljastati aktsiaoptsoone kahele LHV Varahalduse juhatuse liikmele ja 6 töötajale summas 289 tuhat eurot. 2016. aasta alguses väljastati aktsiaoptsoone kahele LHV Varahalduse juhatuse liikmele ja 4 töötajale summas 128 tuhat eurot. Fondide investeerimisotsuste tegemisega seotud isikute puhul hinnati tulemust järgmiste kriteeriumite järgi: fondide viimase 3 ja 10 aasta tootlused; uute investeeringute jaoks emitentide leidmine, pakkumiste tegemine, investeeringute struktureerimine; investeerimispiirangutest ja protseduuriireeglitest kinnipidamine ning muu panus äri arendamisse. Üldjuhtimisega seotud isikute puhul hinnati tulemust inimese poolt antud panuse põhjal organisatsiooni eesmärkide (nt muudatuste tegemine seoses regulatiivsete nõuete muutumisega, ettevõtte huvide esindamine, ärimahtude kasvatamine) täitmise ning arengusse (nt kliendisuhtluse kanalite arendamine), samuti korraliste ülesannete täitmine (nt teiste üksuste toetamine, protsesside ja süsteemide ajakohastamine). Aktsiaoptsoonide saamiseks sõlmiti juhatuse liikmete ja töötajatega aktsiaoptsoonilepingud kolmeaastase perioodiga. 2014. aastal väljastatud aktsiaoptsoonide realiseerimiseks oli aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.07.2017-30.09.2017 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid sai omandada hinnaga 2 eurot aktsia

kohta. 2015. aastal väljastatud aktsiaoptsoone realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.05.2018-31.07.2018 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 2,4 eurot aktsia kohta. 2016. aastal väljastatud aktsiaoptsoonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.05.2019-31.07.2019 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 3 eurot aktsia kohta. 2017. aastal väljastatud aktsiaoptsoonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.05.2020-31.07.2020 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 4,65 eurot aktsia kohta. Sarnaselt eelmistele aastatele väljastatakse suure tõenäosusega aktsiaoptsoone ka 2018. aastal.

Juhatusel ja töötajal ei olnud võimalik aktsiaoptsoonide asemel võtta välja määratud summat rahas. Aktsiaoptsoone ei saa vahetada, võõrandada, pantida ega koormata. Aktsiaoptsoone saab pärida. Aktsiaoptsoonileping kaotab kehtivuse töölepingu ennetähtaegsel lõpetamisel töötaja algatusel, milles saab teha erandeid AS-i LHV Group nõukogu, ja töölepingu erakorralisel ülesütlemisel tööandja poolt töötajast tuleneval põhjusel. Vastavalt krediidiasutuste seadusele saab AS-i LHV Group nõukogu vähendada väljastatud aktsiaoptsoonide arvu või aktsiaoptsoonid tühistada, kui ettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, ettevõtte juhatuse liige või töötaja ei täida enam tulemuskriteeriume, ettevõtte ei täida enam usaldatavusnormatiive või ettevõtte riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega või tulemustasu määramisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Finantsseisundi aruanne

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2017	31.12.2016
Nõuded krediitiasutustele	5	5 214 238	4 450 902
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande	6	359 033	328 390
Nõuded valitsetavate fondide vastu	16	1 168 365	1 252 849
Muud finantsvarad		0	199 306
Muud varad		223 459	210 342
Valitsetavate pensionifondide osakud	6	6 261 317	10 866 323
Valitsetavate indeksipensionifondide osakud		674 728	624 863
Valitsetavate kohustuslike pensionifondide osakud		5 586 588	10 241 460
Materiaalne põhivara		23 972	35 224
Immateriaalne põhivara	7, 8	3 307 992	3 629 900
Firmaväärtus	7, 8	2 570 100	2 570 100
Varad kokku		19 128 476	23 543 336
Kohustused ja omakapital			
Kohustused			
Võlad hankijatele	9,16	268 793	286 578
Muud kohustused	10, 11	217 981	199 569
Allutatud kohustused	11	2 100 000	2 100 000
Kohustused kokku		2 586 774	2 586 147
Omakapital			
Aktsiakapital		2 700 000	9 300 000
Kohustuslik reservkapital		683 000	375 700
Aktsioptsioonide reserv		230 484	266 881
Jaotamata kasum		12 928 218	11 014 608
Omakapital kokku	12	16 541 702	20 957 189
Kohustused ja omakapital kokku		19 128 476	23 543 336

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials M.A.
 Kuupäev/date 27.02.2018
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Lisad lehekülgedel 11 kuni 32 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Koondkasumiaruanne

(eurodes)

	Lisa	2017	2016
Teenustasutulud	13,16	13 293 398	12 904 684
Netokasum õiglasel väärtusel kajastatavatel finantsvaradel	6	304 837	328 455
Valuutakursi muutustest saadud kahjum		-10 868	-3 298
Muud finantstulud/-kulud	5, 11, 16	-166 032	-160 737
Netokasum finantsvaradelt		127 937	164 420
Muud tulud/kulud		-6 968	-6 311
Tööjõukulud	14	-1 475 662	-1 579 811
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	14,16	-4 757 479	-4 944 553
Immateriaalse ja materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	7	-423 665	-409 277
Kasum enne tulumaksu		6 757 561	6 129 152
Tulumaks		-950 850	0
Aruandeperioodi puhaskasum		5 806 711	6 129 152
Aruandeaasta koondkasum		5 806 711	6 129 152

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials M.A.
 Kuupäev/date 27.02.2018
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Lisad lehekülgedel 11 kuni 32 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

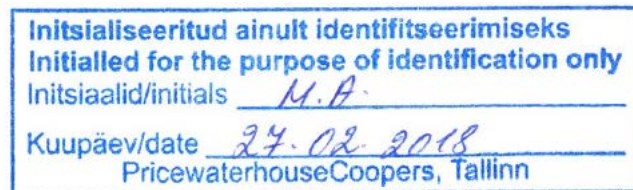

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2017	2016
Rahavood äritegevusest			
Kasum enne tulumaksu		6 757 561	6 129 152
<i>Korrigeerimised:</i>			
Põhivara kulum ja väärtuse langus		423 665	409 277
Aktsioptsioonide reserv		181 203	138 088
Netokasum õiglasel väärtusel kajastatavatelt finantsvaradelt	6	-304 837	-328 455
Muud finantstulud/-kulud	5, 11, 16	166 032	160 737
Nõuete ja ettemaksete muutus		270 673	-228 326
Kohustuste muutus	9,10	627	-336 914
Makstud intressid	11	-168 000	-156 000
Makstud tulumaks	12	-950 850	0
Käibekapitali muutus kokku		-381 487	-341 593
Rahavood äritegevusest kokku		6 376 074	5 787 559
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara		-90 505	-29 849
Tütarettevõtte soetamine, netorahavoog	7, 8	0	-9 898 248
Lühiajaliste finantsinvesteeringute müük	6	2 053	437 034
Valitsetavate pensionifondide osakute ost	7	-37 739	-1 719 506
Valitsetavate pensionifondide osakute müük	6	4 900 689	785 589
Saadud dividendid ja intressid		16 164	28 165
Rahavood investeerimistegevusest kokku		4 790 663	-10 396 815
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksud		0	-808
Makstud dividendid	12	-3 803 401	0
Aktsiate emiteerimine	12	0	8 243 000
Aktsiate tühistamine	12	-6 600 000	-2 700 000
Allutatud kohustuste emiteerimine	11	0	600 000
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-10 403 401	6 142 192
Rahavood kokku		763 336	1 532 936
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	5	4 450 902	2 917 966
Raha ja raha ekvivalentide muutus		763 336	1 532 936
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	5	5 214 238	4 450 902

Lisad lehekülgedel 11 kuni 32 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

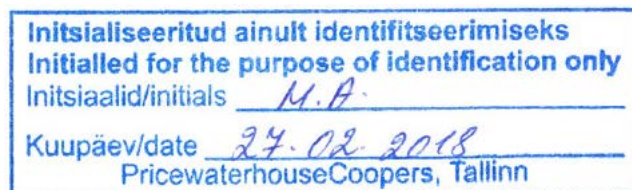

Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

	Aktsiakapital	Kohtustuslik reservkapital	Aktsia-optsioonide reserv	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2016	3 757 000	274 366	128 793	4 986 790	9 146 949
Aktsiate emiteerimine	8 243 000	0	0	0	8 243 000
Aktsiate tühistamine	-2 700 000	0	0	0	-2 700 000
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	101 334	0	-101 334	0
Aktsiaoptsioonid	0	0	138 088	0	138 088
Tehingud omanikega	5 543 000	101 334	138 088	-101 334	5 681 088
<i>Aruandeaasta puhaskasum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>6 129 152</i>	<i>6 129 152</i>
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	6 129 152	6 129 152
Saldo seisuga 31.12.2016	9 300 000	375 700	266 881	11 014 608	20 957 189
Saldo seisuga 01.01.2017	9 300 000	375 700	266 881	11 014 608	20 957 189
Makstud dividendid	0	0	0	-3 803 401	-3 803 401
Aktsiate tühistamine	-6 600 000	0	0	0	-6 600 000
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	307 300	0	-307 300	0
Aktsiaoptsioonid	0	0	-36 397	217 600	181 203
Tehingud omanikega	-6 600 000	307 300	-36 397	-3 893 101	-10 222 198
<i>Aruandeaasta puhaskasum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>5 806 711</i>	<i>5 806 711</i>
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	5 806 711	5 806 711
Saldo seisuga 31.12.2017	2 700 000	683 000	230 484	12 928 218	16 541 702

Täpsem informatsioon aktsiakapitali kohta on toodud lisas 12.

Lisad lehekülgedel 11 kuni 32 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

LISA 1 Üldine informatsioon

AS LHV Varahaldus (edaspidi Ettevõtte) raamatupidamise aastaaruanne on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS).

AS LHV Varahaldus on aktsiaselts, mis on registreeritud Eesti Vabariigis ja mille alaline asukoht on Eesti. Ettevõtte ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. AS LHV Varahaldus on tütarettevõtte, kelle emaettevõtte AS LHV Group on

valdusettevõtte, sõsarettevõtte AS LHV Pank osutab pangateenuseid ning finantsnõustamise- ja väärtpaberivahenduse teenuseid klientidele.

Käesolev aastaaruanne (sh raamatupidamise aruanne) on juhatuse poolt heaks kiidetud 26. veebruaril 2018.

Juhatus kinnitab aastaaruande kinnitab nõukogu ja aktsionär. Aktsionär omab õigust raamatupidamise aruannet mitte kinnitada. Nõukogu vastavat õigust ei oma.

LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Koostamise alused

AS-i LHV Varahaldus 2017. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud rahvusvaheliste finantsaruandluse standardites (IFRS) sätestatud arvestuspõhimõtete ja informatsiooni esitlusviisidega.

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool.

Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud kui mõnes allpool toodud arvestuspõhimõttes on kirjeldatud teisiti, näiteks "Finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande" ja „Valitsetavate pensionifondide osakud“.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapoolsete hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud lisas 4.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2017 ja lõppes 31. detsembril 2017.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2018 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning nende tõlgenduste mõjust raamatupidamise aruandele on välja toodud allpool.

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid ettevõttele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2017.

“Avalikustamise projekt” – IAS 7 muudatused (rakendus 1. jaanuaril 2017 algavale aruandeperioodile). Muudetud standard IAS 7 nõuab finantseerimistegevusest tekkinud kohustuste alg- ja lõppsaldo vahel toimunud liikumiste avalikustamist. LHV Varahaldus on uue standardi kohaselt nõutava informatsiooni avalikustanud lisas 11.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis on kehtivad alates 1. jaanuarist 2017 või pärast seda, ei ole eeldatavasti olulist mõju ettevõttele.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad LHV Varahaldusele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2018 või hilisematel perioodidel ja mida LHV Varahaldus ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Lubatud on standardi varasem rakendamine, kuid LHV Varahaldus ei ole plaaninud seda teha. LHV Varahaldus kavatses esmasel IFRS 9 standardi rakendamisel 2018. aastaaruandes kasutada vabastust 2017 võrdlusandmeid mitte korrigeerida. Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmiskategooriast:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (AC)
- varad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI)
- varad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL).

IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise reeglite alusel tuleb finantsvarad klassifitseerida ja mõõta kas amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande või õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. Võlainstrumentide klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelitest finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamiseks on LHV Varahaldus jaganud finantsvarad portfellidesse ja/või alamportfellidesse selle alusel, kuidas sarnaseid finantsvarasid koos hallatakse saavutamaks kindel äriiline eesmärk. Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumentid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus ettevõtte hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglasel väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks tuletisinstrumentid). Varjatud („embedded“) tuletisinstrumente ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapaliinstrumentid tuleb alati kajastada õiglasel väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglasel väärtuse muutused läbi muu koondkasumi-aruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil. Kui omakapaliinstrumenti hoitakse kauplemiseesmärgil, tuleb selle õiglasel väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglasel väärtuse muutused kajastama muus koondkasumi-aruandes.

Finantsinstrumentide mõõtmises ei toimunud olulisi muutusi võrreldes IAS 39-ga. Standardi esmakordne rakendamine ei

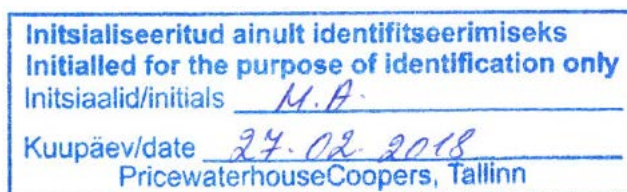
mõjuta LHV Varahalduse finantspositsiooni, finantstulemusi või omakapitali perioodil, mil standard esmakordselt rakendatakse.

IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise mudeli nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi mudelil, vastupidiselt IAS 39 tegeliku krediidikahjumi mudelile. Samuti on IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise nõuded laiahaardelisemad võrreldes standardiga IAS 39, nõudes kõigi finantsvarade, mida mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses ja õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, sh bilansiväliste kohustuste (nii garantiid kui ka väljastamata laenusummad), puhul finantsvara väärtuse languse testimist. Testitavad finantsvarad jaotatakse kolme gruppi vastavalt finantsvarade krediidikvaliteedi muutumisele. Esimesse gruppi kuuluvad finantsvarad, mille puhul pole toimunud olulist krediidikvaliteedi halvenemist, teise gruppi kuuluvad finantsvarad, millel on toimunud oluline krediidikvaliteedi halvenemine, ning kolmandas grupis on mittetöötavad finantsvarad. Kolmandasse gruppi kuuluvate oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse individuaalselt, samas kui ebaolulistele finantsvaradele rakendatakse grupipõhist hindamist. Esimesse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa moodustab 12 kuu oodatav krediidikahjum. Teise ja kolmandasse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa on võrdne finantsvara oodatava krediidikahjumiga kogu eluea jooksul. LHV Varahaldusel puuduvad sellised finantsvarad, mille puhul IFRS-st 9 tulenevad väärtuse languse muudatused mõjutaksid oluliselt ettevõtte finantstulemusi.

Uus standard muudab riskimaandamisarvestuse nõudeid põhiliselt selle poolest, et seob riskimaandamisarvestuse paremini riskijuhtimisega, kuid need standardi muudatused ei oma otsest mõju LHV Varahaldusele, sest LHV Varahaldus ei kasuta praegu riskimaandust. Samas näeme, et uued riskimaandamisarvestuse nõuded annavad LHV Varahaldusele paremad võimalused riskimaandamisarvestuse kasutuselevõtuks, eesmärgiga vähendada finantsaruannetes selliste positsioonide volatiilsust, mida maandatakse raamatupidamislikult teisiti kajastatavate instrumentidega.

Uue standardi rakendumisel 1. jaanuaril 2018 ei olnud LHV Varahalduse finantsaruannetele olulist mõju.

Ümberklassifitseerimisi ei olnud, kuna nii IAS 39 kui IFRS 9 järgi on finantsvarad samas klassifikatsioonis.

IFRS 16 "Rendilepingud" (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavatelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt. Uuel standardil puudub oluline mõju ettevõtte finantsaruandele.

IFRS 15 „Müügitalu lepingutelt klientidega“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uue standardi põhiprintsiibi kohaselt kajastatakse müügitalu siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning müügitalu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdud kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb reeglina allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügitaluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid. LHV Varahaldus saab standardi rakendamisel suure ja positiivse mõju, kuna tuleb kapitaliseerida eelnevate aastate müügikulud ning amortiseerida need kliendi eluea jooksul, mis pensionifondide puhul on üle 20 aasta. See suurendab oluliselt LHV Varahalduse immateriaalset põhivara ning jaotamata kasumit antud IFRS standardi rakendamisel.

Seisuga 01.01.2018 suureneb LHV Varahalduse jaotamata kasum kuni 2017. aasta lõpuni tehtud müügikulude kapitaliseerimise summas 10 617 780 eurot ning samas summas suurenevad ka varad. Alates 01.01.2018 kajastatakse müügikulud immateriaalse varana ning kasumiaruandes asenduvad müügikulud kliendilepingute amortisatsioonikuluga.

IFRS 15 „Müügitalu lepingutelt klientidega“, muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatused ei muuda standardi põhiprintsiipe, vaid selgitavad, kuidas neid printsiipe tuleks rakendada. Muudatused selgitavad, kuidas tuvastada teostamiskohustusi (lubadust kliendile üle anda kaupa või osutada teenust) lepingus; kuidas määrata, kas ettevõtte on müügitehingu põhiosutaja (principal) (kauba või teenuse pakkuja) või agent (vastutav kauba või teenuse pakkumise korraldamise eest); ning kuidas määrata, kas müügitalu litsentsi andmise eest tuleb kajastada konkreetsel ajahetkel või perioodi jooksul. Neile selgitustele lisaks sisaldavad muudatused kahte täiendavat lihtsustust eesmärgiga vähendada ettevõtte kulusid ja keerukust standardi esmakordsel rakendamisel. Uuel standardil puudub oluline mõju ettevõtte finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju LHV Varahaldusele.

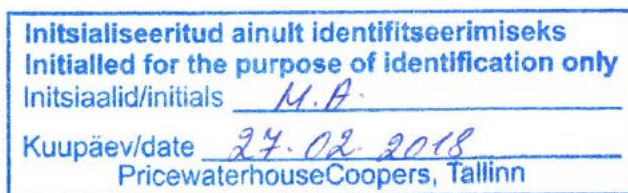
2.2 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Ettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja –kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse hindamise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestamisel tekkivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

2.3 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoivuseid pankades ja tähtajalisi hoivuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab

ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

2.4 Finantsvarad

AS LHV Varahaldus klassifitseerib finantsvarasid järgmistesse kategooriatesse:

- õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad
- laenu ja nõuded
- lunastustähtajani hoitavaid finantsinvesteeringuid
- müügiotel finantsvarad

Klassifitseerimine sõltub finantsvara soetuse eesmärgist. LHV Varahalduse juhtkond määrab finantsvarade esmasel kajastamisel nende klassifitseerimise. Aruandeperioodi lõpu seisuga ning võrdlusperioodidel ei olnud LHV Varahaldusel lunastustähtajani hoitavaid finantsinvesteeringuid ning müügiotel finantsvarasid.

IAS 39 kategooria	Klass (määratletud LHV Varahalduses)	31.12.2017	31.12.2016	
Finantsvarad	Nõuded krediidiasutustele	5 214 238	4 450 902	
	Laenu ja nõuded			
	Nõuded valitsetavate fondide vastu	1 168 365	1 252 849	
	Muud finantsvarad	0	199 306	
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaberid	Fondiosakud	359 033	328 390
	Esmasel kajastamisel klassifitseeritud kui õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Valitsetavate pensionifondide osakud	6 261 317	10 866 323

(a) Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Finantsvaradena õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatakse

- kauplemise eesmärgil hoitavaid finantsvarasid
- finantsvarasid, mida nende esmasel kajastamisel on määratletud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaks

Finantsvarad kajastatakse **kauplemise eesmärgil hoitavaks**, kui need on soetatud või tekkinud peamiselt edasimüügi või tagasiostmise eesmärgil lähitulevikus.

Finantsvarade tavapäraseid oste ja müüke kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. Sellesse kategooriasse kuuluvad finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses; tehingukulud kajastatakse otse kasumiaruandes. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse neid finantsvarasid

jätkuvalt nende õiglases väärtuses. Finantsvaradelt arvestatakse intressitulu korrigeeritud soetusmaksumuselt kasutades sisemist intressimäära ning kajastatakse kasumiaruandes intressitulude koosseisus. Finantsvarade õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumi või kahjumina aruandeperioodi kasumiaruandes netona real „Netokasum õiglases väärtuses kajastatavalt finantsvaradelt“. Dividenditulu finantsvaradelt, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kajastatakse kasumiaruandes real „Netokasum õiglases väärtuses kajastatavalt finantsvaradelt“ siis, kui LHV Varahaldusel tekib õigus dividendide saamiseks.

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on noteeritud väärtpaberite puhul (st väärtpaberid, millele eksisteerib aktiivne turg) nende ostunoteering. Turul aktiivselt mittekaubeldavate investeeringute õiglase väärtuse hindamiseks kasutatakse alternatiivseid meetodeid nagu hiljutistes tehingutes kasutatud hind (kui tegu on

turutingimustega), diskonteeritud rahavoogude meetod või optsoonide hindamise mudelid.

Finantsvarad, mis on soetamisel määratletud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande - finantsvarad klassifitseeritakse nimetatud kategooriasse, kui varade esmasel kajastamisel on need määratletud õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavateks ning muutused õiglasel väärtuses kajastatakse järjepidevalt kasumiaruandes.

Finantsvara kajastatakse esmasel arvelevõtmisel finantsvarana õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande kui teatud finantsvarade, nagu näiteks võla- või omakapitaliinstrumentide, õiglast väärtust hinnatakse kooskõlas dokumenteeritud riskipoliitika ja investeerimisstrateegiaga ning raporteerimine juhtkonnale toimub samadel alustel.

(b) Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis

2.5 Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtuse langus

Finantsvarade väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse kasumiaruandes perioodil, mil kahjulik sündmus (või sündmused) leiab aset pärast vara esialgset arvelevõtmist ja see kahjulik sündmus (või sündmused) omab mõju finantsvara või finantsvarade grupi tuleviku rahavoole, mis on usaldusväärset hinnatav. Kui Ettevõtte hindab, et individuaalselt hinnatava finantsvara osas ei ole võimalik objektiivselt hinnata kahjuliku sündmuse (või sündmuste) toimumist, siis nimetatud finantsvara kaasatakse teiste samaste krediidiriski tunnustega finantsvarade gruppi ja allahindlusvajadust hinnatakse grupipõhiselt.

Ettevõtte hindab riske, võttes arvesse kogu deebitori maksevõime kohta teada oleva informatsiooni ning kas on ilmnenud objektiivseid asjaolusid, mis viitaks väärtuse langusele (ostja finantsraskused, pankrot või võimetus täita oma võlakohustust Ettevõtte ees).

Grupipõhise allahindluse otstarbel grupeeritakse finantsvarasid homogeensete krediidiriski tunnuste põhjal. Need tunnused on

2.6 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse

ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenuõuded klientide vastu kajastatakse siis, kui Ettevõtte annab võlgnikule raha kindlaksmääratavate maksetega noteerimata nõude vastu, mis ei ole tuletisinstrument, ilma kavatsuseta sellest tuleneva debitoorse võlgnevusega kaubelda. Laenud ja ettemaksed kajastatakse kuni nende tagasimaksamiseni või mahakandmiseni. Peale esmast arvelevõtmist kajastab Ettevõtte laene ja ettemakseid korrigeeritud soetusmaksumuses (miinus põhiosa tagasimaksed ja vajadusel võimalikud allahindlused) ning arvestab järgmistel perioodidel intressitulu nõudelt kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Nõuded klientidele tekivad klientidele teenuse osutamisest ja need võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses koos tehingukuludega ning kajastatakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit (miinus tagasimaksed ning allahindlus vara väärtuse langusest). Laenude ja nõuete väärtuse langust hinnatakse vastavalt punktis 2.5 kirjeldatud põhimõtetele.

vajalikud hindamaks selliste varagruppide tulevase rahavooge, mille puhul toimub võlgnike eeldatava maksekäitumise hindamine lepinguliste kohustuste õigeaegse ja täieliku täitmise osas. Grupipõhiselt allahinnatavate varagruppide tuleviku rahavoogu hinnatakse varade lepinguliste rahavoogude põhjal ning juhtkonna hinnangu põhjal nende varade ajaloolise makseviituse jäamise kohta.

Juhul, kui nõuete hindamise aluseks olevad asjaolud muutuvad ning muutust on võimalik objektiivselt seostada peale vara väärtuse langust toimunud sündmusega, tühistatakse eelnevalt kajastatud allahindlus, vähendades aruandeaastal kasumiaruande allahindluse kontot.

Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded kantakse bilansist maha vastava nõude allahindluse arvelt, kui kõik nõude sissenõudmisega seotud protseduurid on lõpetatud ning täpne nõudest saadav kahjum selgunud. Varasemalt bilansist välja kantud nõuete hilisemad laekumised krediteeritakse kasumiaruandes allahindluse konto vähendamisena.

ja –asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et LHV Varahaldus saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärset mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ning sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%, rendipinna parendustele kas 20% aastas või amortiseerimist rendiperioodi pikkuse jooksul, sõltuvalt kumb on lühem. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse kasutusele võtmise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste

2.7 Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad, mida Ettevõtte kasutab teenuste osutamisel või halduseesmärkidel ja kavatseb kasutada pikema perioodi jooksul kui üks aasta. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt. Amortisatsioonimäär immateriaalsele põhivarale (v.a. positiivne firmaväärtus ja kliendilepingud) on 33% aastas.

Äriühendusest tekkinud firmaväärtust ei amortiseerita, selle asemel viiakse kord aastas läbi vara väärtuse languse test.

2.8 Varade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade (sh firmaväärtus) puhul kontrollitakse kord aastas vara väärtuse langust, võrreldes vara bilansilist maksumust kaetava väärtusega.

Piiramata kasutuseaga materiaalse põhivara ning amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügiikulused, või selle kasutusväärtus, vastavalt

hinnangud on asjakohased. LHV Varahaldus viib läbi materiaalse varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Juhul, kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügiikulud või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhivara objektid kohe alla hinnatud nende kaetavale väärtusele kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi kasumiaruandes.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse jääkväärtuse lahutamisel müügist saadud summadest, on kajastatud kasumiaruandes muu tulu või tegevuskuluna.

Kliendilepingud amortiseeritakse vastavalt kasulikule elueale kahaneva jäägi meetodit kasutades. Kasuliku eluea pikkus on määratud vastavalt klientide ajaloolisele lahkumisele, milleks on 12% aastas.

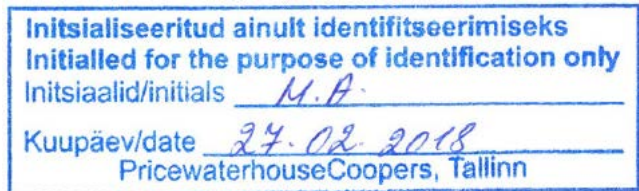
Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. LHV Varahaldus viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse koondkasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügiikulud või vara kasutusväärtus.

sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (*cash generating unit*).

Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a. firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel

aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisenä.

2.9 Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ja allutatud kohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära.

2.10 Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldavad nii välja maksmata palgakohustusi kui töövõtja elukohariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustust bilansipäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustusele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustused töövõtjatele kajastatakse

2.11 Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik alus või mis tulenevad LHV Varahalduse senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad tõenäoliselt ressurssidest loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustuse rahuldamiseks) ja mille summa suurust on võimalik usaldusväärset mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle. Eraldiste kulu ja eraldiste bilansilise maksumuse muutuste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldise ei moodustata äritegevuse tulevaste perioodide kahjumite katmiseks. Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete

Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Muud finantstulud/-kulud“.

Võetud laenud, emiteeritud võlaväärtpaberid ja sarnased allutatud kohustused võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Allutatud kohustuseks loetakse kohustusi, mis likvideerimise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldamist.

finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustusena ning kasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. LHV Varahaldusel puudub nii juriidiline kui faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvat pensioni- või muid sarnaseid makseid.

nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muude tingimuslike kohustuste osas, mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulud ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kajastatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Tingimuslikud kohustused võivad ajas muutuda esialgselt ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid järjepidevalt portfelli põhiselt tuvastamiseks, kas on muutunud tõenäoliseks, et tulenevalt kohustusest on tõenäoliselt LHV Varahaldusel vaja varast loobuda. Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimusliku kohustusena kajastatud kohustise või mitmete kohustuste tulemusena peab Ettevõtte varast loobuma, võtab LHV Varahaldus arvele eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, millal vastav tõenäosuse muutus toimus (välja arvatud väga harvadel juhtudel kui kohustusega seotud kulu ei ole võimalik usaldusväärset hinnata).

2.12 Aktsiapõhised maksed

Ettevõtte emaettevõtte AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsooniprogrammi, mille järgi emaettevõtte tasub oma tütarettevõtete töötajatele nende teenuste eest väljastades optsoone AS LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsoonide õiglase väärtus kajastatakse optsooniprogrammi kehtivuse jooksul Ettevõtte tööjõukuluna ning omakapitali (jaotamata kasumi) suurenemisena. Kulude kogusumma on määratletud optsoonide õiglase väärtuse alusel optsoonide väljastamise hetkel. Optsoonide õiglase väärtus on leitud:

- arvestades optsooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja aktsiate üleandmise eelduseks olevad tegevustulemustega seotud eesmärkide ja

2.13 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustuste eristamine

Varad, millest tulenevate hüvede realiseerumist LHV Varahalduse jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, mille puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist bilansipäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist (vt lisa 3.4).

Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või LHV Varahaldusel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Saadud

2.14 Tulud ja kulud

Tulud ja kulud on kirjendatud tekkepõhise arvestusprintsibi alusel. Tulu kajastatakse siis, kui on tekkinud põhjendatud eeldus, et tehingust tulenevad hüved laekuvad LHV Varahaldusele, tulu on usaldusväärselt määratav ning teenused on LHV Varahalduse poolt osutatud. LHV Varahalduse tavapärase äritegevuse käigus teenitud tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Kulud kajastatakse kui LHV Varahaldusel on tekkinud kohustus vastava kulu osas ja/või kui LHV Varahaldus on saanud kaupu või teenuseid, ja viimane on varasem.

Teenustasutulud kirjendatakse raamatupidamises siis, kui teenus on osutatud ja LHV Varahaldusel on tekkinud summale nõudeõigus. Muud ühekordsed tehingutulud ning muud tulud kajastatakse tekkepõhiselt vastava tehingu toimumise hetkel.

Teenustasukulu kajastatakse peale teenuse saamist ja kui kohustus on tekkinud.

turugamitteseotud tingimuste mõju nagu näiteks Ettevõtte kasumlikkus ja kasvuesmärgid ning töötaja töötamine Ettevõttes üle teatud ajaperioodi.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab Ettevõtte, kui palju optsoone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optsoonide väljastamise tingimustest. Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis.

Kui optsoonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid. Vastavalt optsoonide väljastamise tingimustele ei kaasne optsoonide realiseerimisel peale 3 aastat sotsiaalmaksu kulu.

laene, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena saadud laene, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Kõigi pikaajaliste varade ja kohustuste kohta on vastav pikaajaline osa eraldi välja toodud raamatupidamise aastaaruande vastava lisa juures (vt lisa 3.4).

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes kõikide instrumentide osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit või õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate võlakirjade osas. Õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate võlakirjade tehingu kulud on osa sisemise intressimäära arvestusest.

Sisemise intressimäära meetod on finantsvara või -kohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib täpselt eeldatava tulevase rahavoo läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara või -kohustuse bilansilise väärtuseni. Sisemise intressimäära arvutamisel hindab LHV Varahaldus rahavooge arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevase krediidikahjumeid. Arvutusse kaasatakse kõik

lepingulised olulised pooltevahelised tasutud või saadud teenustasud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks, tehingukulud ja kõik muud täiendavad maksed või mahaarvamised. Kui nõude puhul tekib vajadus allahindluseks, siis vähendatakse nõude bilansilist väärtust tema kaetava väärtuseni, milleks on eeldatavad rahavood diskonteerituna esialgse sisemise intressimääraga ning jätkates intressitulu kajastamist järgnevatel perioodidel vähendades allahindlust. Kui

2.15 Rendiarvestus – LHV Varahaldus kui rentnik

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised materiaalse põhivara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

2.16 Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ja kohustusi. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks alates 1.1.2015 on 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

2.17 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10

2.18 Äriühendused

Vastavalt IFRS-le 3 tähendab Äriühendus erinevate (majandus)üksuste või äride ühendamist ühte aruandvasse (majandus)üksusesse. Täpsemalt määratleb IFRS, et kõikide äriühenduste arvestamisel tuleb rakendada ostumeetodit. Soetusmaksumuseks loetakse omandamise kuupäeval makstava tasu (s.o. omandamise eesmärgil üleantava vara,

finantsvara või rühm sarnaseid finantsvarasid on vara väärtuse languse tõttu alla hinnatud, kajastatakse neilt tekkivat intressitulu kasutades sama intressimäära, millega diskonteeriti tuleviku rahavoogusid leidmaks vara väärtuse langusest tekkinud kahju.

Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks ning majandusliku kasu saamine on tõenäoline.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna. LHV Varahaldus kasutab kasutusrenti peamiselt ruumide rentimiseks. Rendikulud kajastatakse kasumiaruande real „Administratiiv- ja muud tegevuskulud”.

Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018.a. esimene arvesse võetav aasta.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisa 12.

aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

võetud kohustuste ja omandaja poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide) õiglast väärtust. Ostumeetodi korral kajastab omandaja omandatava eristatavad varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised nende õiglastes väärtustes omandamise kuupäeval; samuti kajastab ta firmaväärtust, mida

edaspidi ei amortiseerita, vaid mille osas teostatakse vara väärtuse languse teste.

Ostumeetod käsitleb äriühendust omandajana määratletud ühineva (majandus)üksuse vaatepunktist. Omandaja ostab netovara ja kajastab omandatud varad ning ülevõetud kohustised ja tingimuslikud kohustised, kaasa arvatud need, mida omandatav eelnevalt ei kajastanud. See tehing ei mõjuta

omandaja varade ja kohustiste mõõtmist, samuti ei kajastata tehingu tulemusena täiendavalt ühtegi omandaja vara ega kohustist, kuna need pole tehingu subjektid.

2. mail 2016. aastal omandas LHV Varahaldus 100% Danske Capital AS aktsiatest. Omandamisega seotud informatsioon on toodud välja lisas 8.

LISA 3 Riskide juhtimine

Risk on defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast majandustulemusest. Oma igapäevastes toimingutes puutub LHV Varahaldus kokku mitmete riskidega. LHV Varahalduse riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta ning juhtida. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimine baseerub LHV Varahalduses tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene

kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet. Riskijuhtimise põhimõtted, nõuded ning vastutusvaldkonnad on kirjeldatud sise-eeskirjades. Vastavalt kehtestatud kapitalijuhtimise põhimõtetele peab riskide katteks LHV Varahaldusel olema piisavalt kapitali.

3.1 Kapitali juhtimine

LHV Varahalduse eesmärk kapitali juhtimisel on:

- ✓ tagada LHV Varahalduse tegevuse jätkuvus;
- ✓ säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;
- ✓ täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud õigusaktides ning järelevalveorganite poolt.

Ettevõtte käsitleb kapitalina neto-omavahendeid. LHV Varahalduse poolt hallatav kapital 31.12.2017 seisuga oli 12 533 126 eurot (31.12.2016: 16 590 308 eurot).

Kapitali eesmärkide määramisel lähtutakse nii regulatiivsetest miinimumnõuetest kui ka sisemisest täiendavast puhvrast.

LHV Varahaldus jälgib oma kapitali planeerimisel alljärgnevaid üldpõhimõtteid:

- LHV Varahaldus peab igal ajal olema piisavalt kapitaliseeritud, omades vajalikku kapitalivaru, mis tagab majandusliku säilimise;
- kapitali juhtimisel on põhitähelepanu esmase tasandi omavahenditel, sest ainult esmase tasandi omavahendid omavad kahjumite absorbeerimise võimet. Kõik muud kasutatavad kapitalikihid on sõltuvuses esmase tasandi omavahendite mahust;
- LHV Varahalduse kapitali saab jagada kaheks: 1) reguleeritud miinimumkapital ja 2) ettevõtte poolt hoitav kapitalivaru;
- LHV Varahalduse reguleeritud miinimumkapitali suurus sõltub eelkõige valitsetavate fondide mahust ning sellest tulenevast täiendava omakapitali nõudest. Sisemiste täiendavate puhvrite suuruse määramisel on oluliseks sisendiks fondivalitseja tegevusega seonduvad operatsiooniriskid.

Omavahendid	31.12.2017	31.12.2016
Esimese taseme omavahendid	10 433 126	14 490 308
Sissemakstud aktsiakapital	2 700 000	9 300 000
Kohustuslik reservkapital	683 000	375 700
Eelmiste aastate kasum	7 121 507	4 885 456
Aruandeperioodi kasum	5 806 711	6 129 152
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-5 878 092	-6 200 000
Teise taseme omavahendid	2 100 000	2 100 000
Allutatud tähtajalised kohustused	2 100 000	2 100 000
Kokku neto-omavahendid	12 533 126	16 590 308

LHV Varahalduse kui pensionifondi valitseja omavahendite summa peab olema vähemalt võrdne iga järgmise näitajaga: 1) pensionifondi valitseja algkapitali minimaalse suurusega (s.o 1 miljon eurot), 2) 25 protsendiga pensionifondi valitseja püsivatest üldkuludest, 3) pensionifondi valitseja täiendavate omavahendite nõudega. Arvestades LHV Varahalduse hallatavate fondide mahtu, määrab omavahendite minimaalsuuruse praktikas pensionifondi valitseja täiendavate omavahendite nõue, mis on 0,5 protsenti valitsetavate pensionifondide vara turuväärtusest osas, mis ei ületa 1 000 000 000 eurot, ning 0,02 protsenti valitsetavate pensionifondide vara turuväärtusest osas, mis ületab 1 000 000 000 eurot. Kuni 9. jaanuarini 2017. a pidid LHV Varahalduse neto-omavahendid olema vähemalt 2,5 miljonit eurot ning 1% valitsetavate pensionifondide vara turuväärtuse osast, mis ületas 125 miljonit eurot.

Ettevõtte on aruandeaastal ning võrreldavatel perioodidel täitnud kõiki kapitalinõudeid.

3.2 Krediidirisk

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest täita õigeaegselt endale võetud kohustusi LHV Varahalduse ees.

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	31.12.2017	31.12.2016
Nõuded krediitiasutustele (lisa 5)	5 214 238	4 450 902
Nõuded valitsetavate fondide vastu (lisa 16)	1 168 365	1 252 849
Muud finantsvarad	0	199 306
Kokku maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	6 382 603	5 903 057

a) Nõuded krediitiasutustele

Krediidirisk tuleneb nõuetest krediitiasutuste vastu (arvelduskontol olevast rahast). LHV Varahaldus hoiustab raha fondide depoopangas (AS SEB Pank – Standard & Poor's reiting A+), Swedbank AS (Moody'se reiting Aa3), Danske Bank A/S Eesti filiaalis (Moody'se reiting A1) ning AS-i LHV Pank (reitinguta) juures avatud arvelduskontodel. Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest, mida hoitakse

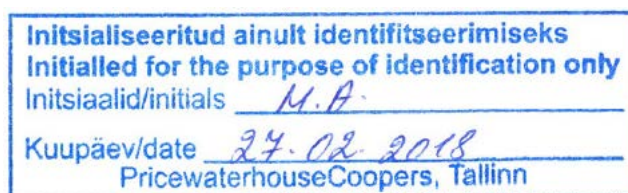
krediitiasutustes, kannab oma olemuselt ettevõtte juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski.

Reitinguklass	Kokku 31.12.2017	Kokku 31.12.2016
AA- kuni AA+	748 771	154 387
A- kuni A+	1 997 869	790 055
BBB- kuni BBB+	0	0
Reitinguta	2 467 598	3 506 460
Kokku (lisa 5)	5 214 238	4 450 902

b) Nõuded valitsetavate fondide vastu ning muud finantsvarad

Nõuded valitsetavate fondide vastu on aruande koostamise ajaks laekunud. Muude finantsvarade krediitkvaliteeti hindab juhtkond

madalaks. Bilansipäeva seisuga ei ole nõuded ja muud finantsvarad ületähtaegsed.

3.3 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida valuutakursside, väärtpaberite hindade või intressimäärade ebasoodsatest muutustest.

3.3.1 Valuutarisk

Valuutarisk võib tekkida seoses välisvaluutas nomineeritud väärtpaberite omandamisega või välisvaluutas nõuete ja kohustuste tekkimisel klientide vastu.

3.3.2 Hinnarisk

Vastavalt investeerimisfondide seadusele on LHV Varahalduse kui fondivalitseja minimaalne osalus igas tema hallatavas kohustuslikus pensionifondis 0,5% (kuni 9.01.2017 kehtinud investeerimisfondide seaduse kohaselt 1%) osakute arvust. Osas, milles valitsetavate kohustuslike pensionifondide vara turuväärtus ületab ühte miljardit eurot, peab LHV Varahaldus omama vähemalt 0,02 protsenti osakutest. Erandina peab omama vähemalt kahte protsenti selle kohustusliku pensionifondi osakutest, mis on moodustatud viimase kolme aasta jooksul.

Mõju kasumiaruandele (tuhandetes)	2017	2016
Aktsiad ja fondiosakud +/- 10%	+/- 36	+/- 33
Kohustuslikud pensionifondi osakud +/- 5%	+/- 313	+/- 543

3.3.3 Intressimäära risk

Intressimäära risk avaldub bilansiliste ja bilansiväliste varade, kohustuste ja tuletisinstrumentide omavahelises mittevastavuses seoses intressimäärade ümberhindamise perioodide, mahtude või intressimääradega. LHV Varahalduse intressimäära riski juhtimine baseerub riskipoliitikal, limiitidel ja sise-eeskirjadel, mille eesmärgiks on tuvastada kõik olulised intressimäära riski tekkimise võimalused ja hoida tasakaalukat riskivõtmist. Intressimäära riski mõõdetakse mitmete stsenaariumianalüüside põhjal teostatud intressitulu arvutustega ning võrreldes saadud tulemuste erinevusi.

3.4 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud LHV Varahalduse maksevõimega lepinguliste kohustuste õigeaegseks täitmiseks ning see tuleneb erinevustest varade ja kohustuste tähtaegade vahel. LHV Varahalduse likviidsusjuhtimine ja strateegia baseerub

LHV Varahalduse aktivest moodustavad suurema osa pensionifondide omaosakud. Tururiski võtmise ja jälgimise eest vastutab LHV Varahalduse juhatus.

LHV Varahalduse aktive valuutaks on peamiselt euro, finantseisundi kuupäeva seisuga puuduvad välisvaluutas finantsinstrumendid ning seetõttu on valuutarisk LHV Varahalduse juhtkonna hinnangul minimaalne.

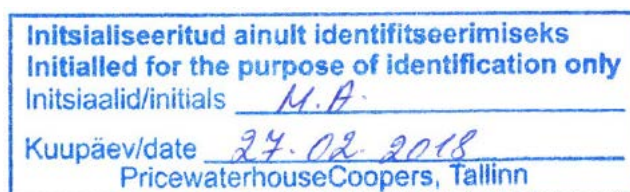
Fondide osakute NAV-i muutuste ajaloolise liikumise ja volatiilsuse põhjal peaksid hinnamuutused jääma +/- 10% piiresse järgmise 12-kuuse perioodi jooksul ning kõige tõenäolisem on muutus +/- 5%, mille mõju kasumiaruandele on kajastatud tabelis allpool.

LHV Varahaldus hoiustab ülejäänud aktivad eurodes, likviidselt ning ilma investeerimisriski võtmata.

31.12.2017 ja 31.12.2016 seisuga ei olnud LHV Varahalduse aktive hulgas intressiriski kandvaid instrumente, kuna nõuded krediidiasutuste vastu kannavad juhtkonna hinnangul ebaolulist intressimäära. Samuti polnud LHV Varahaldusel 31.12.2017 ja 1.1.2017 seisuga intressi kandvaid võlakirju.

Allutatud kohustused kannavad fikseeritud intressimäära ning täpsem informatsioon on esitatud lisades 3.4, 11 ja 16.

riskipoliitikal, mis sisaldab mitmeid likviidsusriski meetmeid, kehtestab limiidid ning sise-eeskirjad. Vastavalt LHV Varahalduse riskipoliitikale on võetud likviidsusjuhtimises konservatiivne lähenemine.

31.12.2017	Nõudmiseni	0-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi							
Võlad hankijatele (lisa 9, 16)	0	268 793	0	0	0	268 793	268 793
Muud finantskohustused (lisa 10, 11)	0	8 978	0	0	0	8 978	8 978
Allutatud kohustused (lisa 11)	0	42 000	126 000	672 000	2 483 733	3 323 733	2 100 000
Kohustused kokku	0	319 771	126 000	672 000	2 483 733	3 601 504	2 377 771

Likviidsusriski katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi							
Nõuded krediidiasutustele (lisa 5)	5 214 238	0	0	0	0	5 214 238	5 214 238
Finantsvarad õiglasel väärtusel (lisa 6)	0	0	0	0	0	0	359 033
Nõuded valitsetavate fondide vastu (lisa 16)	0	1 168 365	0	0	0	1 168 365	1 168 365
Muud finantsvarad	0	0	0	0	0	0	0
Kokku likviidsusriski katteks hoitavad varad	5 214 238	1 168 365	0	0	0	6 382 603	6 741 636

Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe	5 214 238	848 594	-126 000	-672 000	-2 483 733	2 781 099	4 363 865
---	------------------	----------------	-----------------	-----------------	-------------------	------------------	------------------

31.12.2016	Nõudmiseni	0-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi							
Võlad hankijatele (lisa 9, 16)	0	286 578	0	0	0	286 578	286 578
Muud finantskohustused (lisa 10, 11)	0	8 978	0	0	0	8 978	8 978
Allutatud kohustused (lisa 11)	0	42 000	126 000	672 000	2 651 733	3 491 733	2 100 000
Kohustused kokku	0	337 556	126 000	672 000	2 651 733	3 787 289	2 395 556

Likviidsusriski katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi							
Nõuded krediidiasutustele (lisa 5)	4 450 902	0	0	0	0	4 450 902	4 450 902
Finantsvarad õiglasel väärtusel (lisa 6)	0	0	0	0	0	0	328 390
Nõuded valitsetavate fondide vastu (lisa 16)	0	1 252 849	0	0	0	1 252 849	1 252 849
Muud finantsvarad	0	199 306	0	0	0	199 306	199 306
Kokku likviidsusriski katteks hoitavad varad	4 450 902	1 452 155	0	0	0	5 903 057	6 231 447

Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe	4 450 902	1 114 599	-126 000	-672 000	-2 651 733	2 115 768	3 835 891
---	------------------	------------------	-----------------	-----------------	-------------------	------------------	------------------

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials M.A.
 Kuupäev/date 27.02.2018
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Järgnevas tabelis on ära toodud lühi- ja pikaajaliste varade ja kohustuste jaotus.

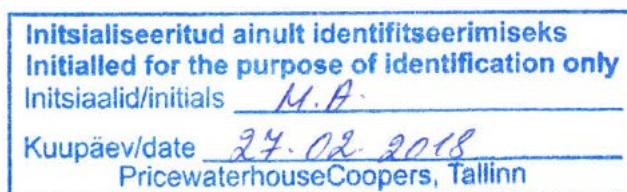
	31.12.2017	31.12.2016
Käibevarad		
Nõuded krediidiasutustele (lisa 5)	5 214 238	4 450 902
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande (lisa 6)	359 033	328 390
Nõuded valitsetavate fondide vastu (lisa 16)	1 168 365	1 252 849
Muud finantsvarad	0	199 306
Muud varad	223 459	210 342
Käibevarad kokku	6 965 095	6 441 789
Põhivarad		
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande (lisa 6)	6 261 317	10 866 323
Materiaalne põhivara	23 972	35 224
Immateriaalne põhivara (lisa 7,8)	3 307 992	3 629 900
Firmaväärtus (lisa 7,8)	2 570 100	2 570 100
Põhivarad kokku	12 163 381	17 101 547
Varad kokku	19 128 476	23 543 336
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad hankijatele (lisa 9, 16)	268 793	286 578
Muud kohustused (lisa 10, 11)	217 981	199 569
Lühiajalised kohustused kokku	486 774	486 147
Pikaajalised kohustused		
Allutatud kohustused (lisa 11)	2 100 000	2 100 000
Pikaajalised kohustused kokku	2 100 000	2 100 000
Kohustused kokku	2 586 774	2 586 147

3.5 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest. Igapäevaselt kasutatakse tehingute teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme ning LHV Varahalduse tööprotseduurides rakendatakse kohustuste lahususe printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja või üksuse kinnitus.

Operatsiooniriskide jälgimisest saadav info abistab LHV Varahaldust sisemise kapitali adekvaatsuse tagamiseks vajaliku alginfo kogumist ja kapitalinormide hindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle protseduurireeglite kitsaskohad, vältida vigade tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aktsepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutab LHV Varahalduse riski- ja vastavuskontrolli juht.

Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll vastavuskontrollil ning siseauditi osakonnal. Vastavuskontrolli teostaja peamiseks ülesandeks on investeerimisfondide seadusest ja väärtipaberituruse seadusest tulenevalt määratleda LHV Varahalduse tegevuse õigusaktidele, Finantsinspeksiooni soovituslikele juhenditele ja LHV Varahalduse sise-eeskirjadele mittevastavuse riskid, arvestades äritegevuse iseloomu, ulatust ja keerukust ning osutatavate teenuste iseloomu, ning korraldada nende riskide maandamine või ka vältimine. Siseaudit on sõltumatu ja objektiivne sihtfunktsioon, kelle kindlustandev ning konsulteeriv tegevus on suunatud LHV Varahalduse tegevuse täiustamiseks ja väärtuse lisamiseks. Siseaudit aitab kaasa LHV Varahalduse eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja distsiplineeritud lähenemist hindamaks ja täiustamaks riskide juhtimise, kontrolli ja organisatsiooni haldamise efektiivsust.

3.6 Finantsvarade ja – kohustuste õiglase väärtus

Finantsvarad õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande	1. tase	2. tase	3. tase	31.12.2017
Fondiosakud (lisa 6)	359 033	0	0	359 033
Valitsetavate pensionifondide osakud (lisa 6)	0	6 261 317	0	6 261 317
Finantsvarad kokku	359 033	6 261 317	0	6 620 350

Finantsvarad õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande	1. tase	2. tase	3. tase	31.12.2016
Fondiosakud (lisa 6)	328 390	0	0	328 390
Valitsetavate pensionifondide osakud (lisa 6)	0	10 866 323	0	10 866 323
Finantsvarad kokku	328 390	10 866 323	0	11 194 713

LHV Varahalduse investeringud pensionifondide osakutesse on noteeritud hinnaga turult, kuid turg on mitteaktiivne ning seetõttu kajastatud kui tase 2. Nõuded pensionifondide vastu on lühiajalised, seega nende õiglase väärtus on ligilähedane bilansilisele väärtusele.

LHV Varahalduse juhatus on hinnanud finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohustuste õiglast väärtust. Õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeritakse tuleviku rahavood turuintressikõvera alusel.

Hierarhias kasutatud tasemed:

1. tase – aktiivsel turul noteeritud hind
2. tase – hindamistehnika, mille sisendiks on turu informatsioon (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – muud hindamismeetodid (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod) hinnanguliste sisenditega

LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju bilansikuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustuste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustustele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik

tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud nõuete, kliendilepingute, firmaväärtuse ja õiglasel väärtusel investeringute väärtuse hindamisel (vt lisad 6 ja 7). Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

LISA 5 Nõuded krediitiasutustele

	31.12.2017	31.12.2016
Nõudmiseni hoiused, v.a. seotud osapooled	2 746 650	4 296 525
Nõudmiseni hoius AS-s LHV Pank (lisa 16)	2 467 588	154 377
Nõuded krediitiasutustele kokku	5 214 238	4 450 902

2017. aastal on intressitulused teenitud arvelduskontodelt kokku 385 eurot (2016: 996 eurot).

LISA 6 Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

	31.12.2017	31.12.2016
Kauplemiseesmärgil hoitavad:		
Fondiosakud	359 033	328 390
Kokku	359 033	328 390
Esmasel arvele võtmisel määratletud õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande kajastatud:		
Valitsetavate pensionifondide osakud (lisa 16)	6 261 317	10 866 323
Valitsetavate indeksipensionifondide osakud	341 110	624 863
Valitsetavate kohustuslike pensionifondide osakud	5 920 207	10 241 460
Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud finantsinvesteeringud kokku	6 620 350	11 194 713

Väärtpaberid on kajastatud turu noteeringutel baseerivas turuhinnas.

2017. ja 2016. aastal väärtpapereid ei soetatud. 2016. aastal müüdi väärtpapereid summas 434 982 eurot.

2017. aastal saadi investeeringutelt dividenditulu summas 14 196 eurot (2016: 12 319 eurot). 2016. aastal saadi investeeringutelt intressitulu 14 850 eurot, 2017. aastal intressitulu ei saadud.

2017. aastal osteti valitsetavate pensionifondide osakuid 37 739 euro eest (2016: 1 719 516 eurot) ning müüdi 4 900 689 euro eest (2016: 785 589 eurot). Bilansis õiglasel väärtuses

kajastatud pensionifondide osakute soetusmaksumus kokku on 6 516 371 eurot (vt ka lisa 16).

Seoses 2016. aastal LHV Varahalduse ja Danske Capitali ühinemisega lisandus LHV Varahalduse bilanssi Danske pensionifondide omaosakuid summas 3 299 598 eurot.

2017. aasta maikuu ühendas fondivalitseja AS LHV Varahaldus LHV Pensionifond Intress-i LHV Pensionifond S-ga, LHV Pensionifond 50-ne LHV Pensionifond L-ga ning LHV Pensionifond 25-e LHV Pensionifond M-ga. Juulikuus ühendas fondivalitseja LHV Pensionifond 100 Pluss-i LHV Täiendava Pensionifond-iga.

LISA 7 Immateriaalne põhivara

	Litsentsid, arendused	Kliendilepingud	Firmaväärtus
Jääkmaksumus 1.01.2016	0	0	0
2016 toimunud muutused			
Äriühenduse käigus omandatud põhivara (lisa 8)	0	4 029 900	2 570 100
Amortisatsioonikulu	0	-400 000	0
Saldo seisuga 31.12.2016			
Soetusmaksumus kokku	56 044	4 029 900	2 570 100
Akumuleeritud kulum	-56 044	-400 000	0
Jääkmaksumus 31.12.2016	0	3 629 900	2 570 100
2017 toimunud muutused			
Soetatud põhivara	90 505	0	0
Amortisatsioonikulu	0	-412 413	0
Saldo seisuga 31.12.2017			
Soetusmaksumus kokku	146 549	4 029 900	2 570 100
Akumuleeritud kulum	-56 044	-812 413	0
Jääkmaksumus 31.12.2017	90 505	3 217 487	2 570 100

LISA 8 Äriühendused

2. mail 2016. aastal omandas LHV Varahaldus 100% Danske Capital AS-i aktsiatest. See omandamine võimaldas LHV Varahaldusel oluliselt suurendada oma turuosa ja ka kasumlikkust. Kohe peale aktsiate ostu- ja müügitehingu lõpuleviimist 2. mail alustas LHV Varahaldus kahe fondivalitseja ühendamist. Ühinemine jõustus 28. juulil 2016, bilansipäevaga 1. mai.

AS LHV Varahaldus kajastab Danske Capital AS omandamist vastavalt IFRS 3 nõuetele viies läbi ostuanalüüsi. Ostuanalüüsi käigus hinnati Danske Capital AS konsolideerimisgrupi varade väärtust ning varad kajastati õiglasest väärtuses omandamise kuupäeval (02.05.2016). Ostuanalüüsi läbiviimise aluseks oli finantsinformatsiooni kuupäev (30.04.2015), mis on omandamisele lähimaks usaldusväärsete andmetega finantsinformatsiooniks. Finantsinformatsiooni kuupäeva ja omandamise kuupäeva vahelisel perioodil ei toimunud ühtegi olulist ühekordset tehingut või sündmust, mis oleks oluliselt mõjutanud omandatud netovarasid. Vara (raha, kliendilepingutega seotud immateriaalne põhivara, pensionifondide osakud ja muud nõuded) õiglane väärtus kokku oli 8 782 tuhat eurot. Kohustuste (võlad töötajatele,

maksuvõlad ja muud kohustused) õiglane väärtus oli 427 tuhat eurot.

Seisuga 31.12.2017 viidi läbi firmaväärtuse väärtuse languse test. Firmaväärtuse raha genereerivaks üksuseks on AS LHV Varahaldus.

Kasutusväärtuse arvestus põhineb järgnevatel eeldustel:

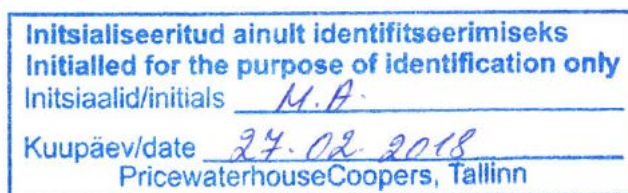
- Valitsetavate fondide varade mahu kasv 15% aastas (2016: 19%)
- Fondivalitseja tulude kasv keskmiselt 8% aastas (2016: 6%);
- Tulenevalt majanduskeskkonnast eeldatakse kaudsete kulude kasvu 6% aastas (2016: 4%);

Põhieelduste väärtuste kasutamisel tugines juhatus eelnevate perioodide kogemustele ja oma parimale hinnangule tõenäoliste ootuste osas. Ootuseid on muudetud konservatiivsemaks tulenevalt muutustest turuolukorras ning seadusandluses. Kasutusväärtuse testi tulemusena ületas seisuga 31.12.2017 raha genereeriva üksuse kaetav väärtus tema bilansilist väärtust, mistõttu ei ole tehtud allahindlusi.

(tuhandetes eurodes)	Õiglane väärtus soetamisel
Raha ja raha ekvivalendid	1 027
Pensionifondi osakud	3 300
Muud finantsvarad	425
Kliendilepingud	4 030
Muud finantskohustused	-427
Identifitseeritud netovarad kokku	8 355
Osaluse eest tasutud raha LHV Varahaldus AS poolt	10 925
LHV Varahaldus poolt omandatud firmaväärtus	2 570
Soetusel makstud raha ja raha ekvivalendid	-9 898

LISA 9 Võlad hankijatele

	31.12.2017	31.12.2016
Võlad hankijatele, v.a. seotud osapooled	238 316	278 526
Võlad seotud osapooltele (lisa 16)	30 477	8 052
Võlad hankijatele kokku	268 793	286 578

LISA 10 Muud kohustused

	31.12.2017	31.12.2016
Finantskohustused		
Tekkepõhine intress allutatud laenudelt (lisa 11)	8 978	8 978
Vahesumma	8 978	8 978
Mitte-finantskohustused		
Võlgnevused töövõtjatele	126 984	108 937
Maksuvõlad	82 019	81 654
sh. sotsiaalmaks	48 179	45 120
sh. tulumaks	26 933	24 697
sh. töötuskindlustus	3 001	2 681
sh. kogumispension	3 422	3 487
sh. ettevõtte tulumaks	354	411
sh. käibemaks	130	5 258
Vahesumma	209 003	190 591
Kokku	217 981	199 569

LISA 11 Allutatud kohustused

Vastavalt Ettevõtte äritegevusele on rahavoogude aruandes finantseerimistegevusena kajastatud saadud laenudena ainult allutatud kohustused, kuna muud saadud laenud on tavapärase äritegevuse osa. Käesolevas lisas on toodud allutatud kohustuste muutused, sh rahalised või mitterahalised liikumised ning valuutakursi mõjud, juhul kui neid on aruandeperioodil või võrreldaval perioodil toimunud.

AS LHV Varahaldus on emiteerinud allutatud võlakirju täitmaks fondivalitseja omavahenditele seadusega kehtestatud normatiive.

2015. aastal emiteeriti võlakirju emettevõttele summas 950 tuhat eurot. 2016. aastal emiteeriti uued võlakirjad emettevõttele summas 600 tuhat eurot.

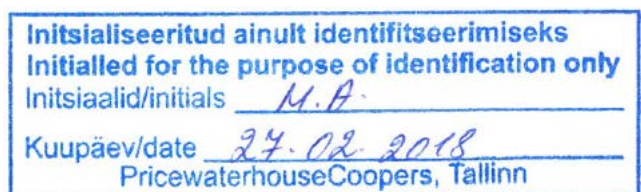
Kõikide uute emiteeritud võlakirjade alusvaluutaks on euro ja tähtajaks 10 aastat. Uute emiteeritud võlakirjade puhul kehtib ennetähtaegse osalise või täieliku tagasimakse õigus 5 aasta möödumisel, teavitades sellest investoreid ette 30 päeva. Ennetähtaegne lunastamine toimub üksnes juhul, kui Finantsinspeksioon on andnud selleks eelneva nõusoleku.

Varasemalt on AS LHV Varahaldus kolmel korral emiteerinud emettevõttele 8% intressimääraga allutatud võlakirju, millest kaks on ennetähtaegselt tagastatud.

Allutatud võlakirjad	Intressimäär	Summa
Saldo 31.12.2015		1 500 000
Emiteerimine 2016	8%	600 000
Saldo 31.12.2016		2 100 000
Saldo 31.12.2017		2 100 000

Seisuga 31.12.2017 alla 1-aastase maksetähtajaga allutatud kohustused on 168 000 (31.12.2016: 168 000) eurot ning üle 5-aastase maksetähtajaga tagasimakstav summa on 2 483 733 (31.12.2016: 2 651 733) eurot. Intressikulud allutatud

võlakirjadelt summas 168 000 eurot kajastuvad kasumiaruandes intressikulude koosseisus (2016: 161 733 eurot). Pikaajaliste kohustuste lühiajaline osa on avalikustatud lisas 10.

Intressikulud allutatud kohustustelt iga aruandeperioodi kohta ning intressikohustus iga aruandeperioodi lõpu seisuga on välja toodud alljärgnevas tabelis. Intressikohustused on finantsseisundi aruandes arvele võetud, kasutades sisemist intressimäära.

Intressikohustus allutatud kohustustelt	
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2015	3 245
2016. aasta intressikulu	161 733
2016. aastal välja makstud	-156 000
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2016	8 978
2017. aasta intressikulu	168 000
2017. aastal välja makstud	-168 000
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2017	8 978

LISA 12 Omakapital aktsiaseltsis

	31.12.2017	31.12.2016
Aktsiakapital (eurodes)	2 700 000	9 300 000
Aktsiate arv (tk)	2 700 000	9 300 000
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	1	1

Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 750 tuhat eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 3 miljonit eurot. Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas.

2017. aasta märtsis moodustati eelmise perioodide kasumist koostuslik reservkapital summas 307 300 eurot ja maksti dividende AS-le LHV Group summas 3 803 401 eurot (tulumaksukulu 950 850 eurot).

Juunis 2017 tühistas emaettevõtte AS LHV Group AS-i LHV Varahaldus aktsiad summas 6 600 000 eurot. Tagasimakse emaettevõttele toimus septembris 2017.

Juulis 2017 realiseeriti 2014. aastal väljastatud aktsioptsioonid summas 217 600 eurot.

2016. aasta veebruaris toimus uute aktsiate väljalase summas 8 243 000 eurot ning eelmiste perioodide kasumist moodustati kohustuslik reservkapital summas 101 334 eurot.

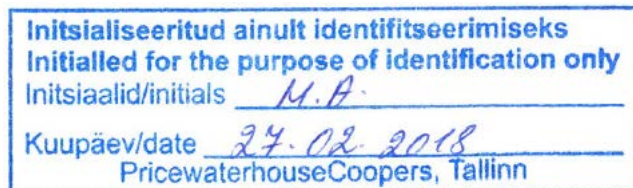
Septembris 2016 tühistas emaettevõtte AS LHV Group AS-i LHV Varahaldus aktsiad summas 2 700 000 eurot. Tagasimakse emaettevõttele toimus detsembris 2016.

Seisuga 31.12.2017 moodustas AS-i LHV Varahaldus jaotamata kasum 12 928 218 eurot (31.12.2016: kasum 11 014 608 eurot). Kasumi täies osas dividendidena väljamaksmise korral oleks väljamakstav dividend 9 696 164 (31.12.2016: 8 260 956) eurot ja kaasnev tulumaksukulu 3 232 055 (31.12.2016: 2 753 652) eurot.

LISA 13 Teenustasutulud

	2017	2016
Pensionifondide valitsemine (lisa 16)	12 995 195	12 096 143
Investeeringufondide valitsemine (lisa 16)	279 348	269 822
Fondide väljalaske/tagasivõtmistasud	18 855	538 719
Kokku	13 293 398	12 904 684

Ettevõtte teenuse müük toimus aruandeaastal ja 2016. aastal 100% Eesti Vabariigis.

LISA 14 Administratiiv- ja muud tegevuskulud

	2017	2016
Turunduskulud	1 996 883	2 379 671
Muud sisseostetud teenused	727 339	666 524
Depootasud	830 247	1 003 109
Reklaamikulud	281 672	154 590
IT kulud	267 391	288 118
Juriidilised konsultatsioonid, audiitorkontroll	195 438	102 241
Bürookulud	114 440	116 923
Fondidega seotud kulu	106 567	15 216
Registritasud	98 214	96 999
Järevalve ja garantiitasud	82 443	73 010
Sidekulud	32 876	21 332
Lähetus-ja koolituskulud	19 487	24 513
Muud kulud	4 482	2 307
Kokku	4 757 479	4 944 553

Pensionifondi valitseja omavahendite miinimumnõude arvestuses püsivate üldkulude katmiseks käsitletakse püsivate üldkuludena lisaks tööjõukuludele ja mitmesugustele tegevuskuludele ka

kasumiaruandes eraldi välja toodud põhivara kulumit ja muid ärikulusid.

Tööjõukulud	2017	2016
Palgakulu	1 179 186	1 236 816
Sotsiaalmaksukulu	290 432	336 698
Ettevõtte töötuskindlustuskulu	6 044	6 297
Tööjõukulud kogu	1 475 662	1 579 811

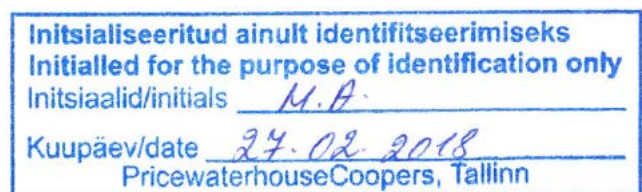
Töötajatele arvestatud tasu (sh maksud) üldsumma oli aruandeperioodil 1 122 779 eurot (2016: 1 302 903 eurot). Juhtkonnale arvestatud tasude suurus on ära toodud lisas 16.

Aruandeaastal oli keskmine töötajate arv (sh juhatuse liikmed) 35 (2016: 42).

LISA 15 Kasutusrent

Ettevõtte rendib kasutusrendi tingimustel kontoriruumi. Aruandeperioodis on kasumiaruandes mitmesuguste

tegevuskulude koosseisus kajastatud kontoriruumide renti kogusummas 77 349 eurot (2016: 78 575 eurot).

LISA 16 Tehingud seotud osapooltega

AS LHV Varahaldus aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikud (emaettevõtte ning emaettevõtte omanikud);
- emaettevõtte teised tütar- ja sidusettevõtted;
- juhatuse liikmed, siseauditi üksuse juht ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed;
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted;
- LHV Varahalduse poolt valitsetavad fondid.

AS LHV Varahaldus omanikeks seisuga 31.12.2017 on AS LHV Group osalusega 100%.

AS LHV Varahaldus tehingud valitsetavate fondidega olid järgnevad (vt ka lisa 7):

Valitsemistasud	Tulud 2017	Nõue 31.12.2017	Tulud 2016	Nõue 31.12.2016
Pensionifondid (lisa 13)	12 995 195	1 149 575	12 096 143	1 232 031
Investeeringufondid (lisa 13)	77 139	6 420	53 720	6 328
Kokku	13 072 334	1 155 995	12 149 863	1 238 359

2017. aastal maksti valitsetavatele LHV pensioni- ja investeerimisfondidele valitsemis- ja vahendustasu tagasimakseid summas 6 149 eurot (2016: 6 166 eurot).

2017. aastal osteti valitsetavate pensionifondide osakuid 37 739 euro eest (2016: 1 719 506 eurot). Bilansis õiglases väärtuses kajastatud pensionifondide osakute soetusmaksumus kokku on 6 516 371 eurot. Valitsetavate pensionifondide osakuid müüdi 2017. aastal 4 900 689 euro eest (2016: 785 589 eurot), vt ka lisa 6. Valitsetavate pensionifondide õiglase väärtuse informatsioon bilansipäeval on toodud lisa 6.

2017. aasta maikuu ühendas fondivalitseja sarnaste investeerimisstrateegiatega kohustuslikud pensionifondid: LHV Pensionifond Intress (ühinev) ühines LHV Pensionifondiga S (ühendav), LHV Pensionifond 50 ühines LHV Pensionifondiga L ning LHV Pensionifond 25 ühines LHV Pensionifondiga M. Juulikuus ühendas fondivalitseja LHV Pensionifond 100 Pluss (ühinev) LHV Täiendava Pensionifondiga (ühendav).

AS-is LHV Pank (LHV) asuval pangakontol oli seisuga 31.12.2017 nõudmiseni hoised summas 2 467 588 eurot (31.12.2016: 154 377 eurot), vt ka lisa 5.

2017. aastal osteti LHV-lt reklaami ning administratiivteenuseid 106 759 euro eest (2016: 139 020 eurot). Kulud on kajastatud kasumiaruandes administratiiv- ja muude tegevuskulude koosseisus. Seisuga 31.12.2017 on bilansis kajastatud kohustus LHV-le summas 30 477 eurot (31.12.2016: 8 052 eurot), vt ka lisa 9. 2017. aastal müüdi LHV-le administratiivteenuseid 708 euro eest (2016: 75 eurot).

LHV vahendas registripidajana LHV Varahaldusele LHV Maaailma Aktsiad Fondi lunastustasusid. 2017. aastal maksti lunastustasusid summas 6 695 eurot (2016: 3 282 eurot).

Investeeringufondide müügiteenuse tasu maksti LHV-le 2017. aastal summas 50 017 eurot (2016: 31 427 eurot).

2016. aasta veebruaris emiteeriti allutatud võlakirju summas 600 tuhat eurot, tähtajaga 10 aastat ning intressiga 8%. 2016 aasta intressikulu oli 161 733 eurot. 2017. aasta intressikulu allutatud võlakirjadelt oli 168 000 eurot (vt ka lisa 11).

Septembris 2016 tühistas AS LHV Group AS LHV Varahalduse aktsiaid summas 2 700 000 eurot. Väljamakse tühistatud aktsiate eesti toimus detsembris 2016.

2017. aasta märtsis maksti emaettevõttele AS LHV Group dividende summas 3 803 401 eurot (tulumaksukulu 950 850 eurot).

AS LHV Group tühistas juunis 2017 AS LHV Varahalduse aktsiaid summas 6 600 000 eurot. Väljamakse tühistatud aktsiate eest toimus septembris 2017.

2017. aasta juulis realiseeriti 2013. aasta tulemuste eest väljastatud aktsiaoptsoone summas 217 600 eurot.

Ettevõtte on sõlminud juhatuse liikme lepingud, mille lõpetamisel ei ole fikseeritud lahkumishüvitiisi. Lepingus reguleerimata küsimustes lähtuvad pooled Eesti Vabariigi õigusaktides sätestatud korrast.

Aruandeperioodil on arvestatud juhatuse liikmetele tasu (sh maksud) 352 882 eurot (2016: 276 908 eurot). Nõukogu liikme tasusid ei ole makstud. Töölepinguga seotud nõukogu liikmetele maksti töötasu (sh maksud) 103 500 eurot (2016: 100 969 eurot), mis sisaldub üldises palgakulus, vt ka lisa 14. Kohustus juhatuse liikmetele seisuga 31.12.2017 moodustab 32 076 eurot (31.12.2016: 25 508 eurot). Kohustus nõukogu liikmetele

seisuga 31.12.2017 moodustab 0 eurot (31.12.2016: 0 eurot). Optsiooniprogrammi raames on juhatuse ja nõukogu liikmetele arvestatud 2017 aastal aktsioptsioone summas 139 441 eurot (2016: 113 792 eurot).

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete osas ei ole 2017. aastal ega 2016. aastal moodustatud allahindlusi.

LISA 17 Bilansipäevajärgsed sündmused

8. jaanuaril 2018 andis Finantsinspeksioon loa LHV Pensionifondi Intress Pluss ühinemiseks LHV Täiendava Pensionifondiga. Ühinemine leiab aset 28. veebruaril 2018, mil LHV Pensionifond Intress Pluss lõpetab oma tegevuse ja kõik tema varad ja kohustused lähevad üle LHV Täiendavale Pensionifondile ilma likvideerimismenetlusega.

2018. aastal plaanib LHV Varahaldus moodustada uue, ainult Eestisse investeeriva kohustusliku pensionifondi. Fondi moodustamise eelduseks on Finantsinspeksiooni heakskiit.

LISA 18 Tingimuslikud kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid,

mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

<p>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only   Initsiaalid/initials <u>M.A.</u>   Kuupäev/date <u>27.02.2018</u>   PricewaterhouseCoopers, Tallinn</p>

Juhatuse allkirjad 2017. a majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud AS-i LHV Varahaldus tegevusaruande ning raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2017. a lõppenud majandusaasta kohta. Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid.

26.02.2018

Mihkel Oja
Juhatuse esimees

Joel Kukemelk
Juhatuse liige

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS-i LHV Varahaldus aktsionärile

Meie arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i LHV Varahaldus (Ettevõtte) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2017 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Meie poolt auditeeritud Ettevõtte raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2017;
- koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Oleme Ettevõttest sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub majandusaasta aruandes lisaks raamatupidamise aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Ettevõtte jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatses Ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Ettevõtte finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviitud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviitud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väaresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Ettevõtte sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Ettevõtte jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Ettevõtte tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ago Vilu', is written above the name and title.

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Verner Uiho', is written above the name and title.

Verner Uiho
Vandeaudiitor, litsents nr 568

27. veebruar 2018

Majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek

AS LHV Varahaldus juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2017. aasta kasumi jaotamiseks järgnevalt:

- Dividendideks 4 400 000 eurot
- Lisada eelmiste aastate kasumile 1 406 711 eurot

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

26.02.2018

Madis Toomsalu
Nõukogu esimees

Andres Viisemann
Nõukogu liige

Erki Kilu
Nõukogu liige

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele

EMTAK	Tegevusala	2017	2016
66301	Fondide valitsemine	13 293 398	12 904 710
	Tulud kokku	13 293 398	12 904 710

Kohustuslike pensionifondide valitsemise aruanne

(eurodes)	2017	2016
Teenustasu tulud	12 834 444	12 490 362
Valitsemistasud	12 833 852	11 963 147
Tagasivõtmistasud	592	527 215
Teenustasu kulud	-999 267	-1 349 406
Depootasud	-830 247	-1 003 109
Registripidaja tasud	-39 537	-207 346
Muu teenustasu kulu sh muu teenustasu kulu seotud osapooltega	-129 483 -63 833	-138 952 -45 230
Tööjõukulud ja mitmesugused tegevuskulud	-4 614 411	-4 804 047
Tööjõukulud	-1 230 987	-1 358 910
Järevalvetasud	-80 794	-71 550
Tagatisfondi tasud	-366 347	-282 606
Turundus- ja reklaamitasud	-2 126 446	-2 440 455
Muud tegevuskulud	-809 837	-650 525
Muud äritulud ja - kulud	-415 191	-401 067
Äritulem	6 805 574	5 935 842
Finantstulud ja - kulud	122 018	157 897
Aruandeperioodi tulem	6 927 592	6 093 739

Kohustuslike pensionifondide valitsemise aruande koostamisel lähtutakse LHV Varahaldus raamatupidamise sise-eeskirjades sätestatud reeglitest. Arvestuse koostamisel kajastatakse kohustuslike pensionifondide valitsemisega seotud tulud ja kulud kooskõlas fondivalitseja kasumiaruandes esitatud fondivalitseja tulude ja kuludega. Otsekulud kohustuslike pensionifondide valitsemisest arvestatakse otsemeetodil. Kaudsed kulud jaotatakse proportsionaalselt varade mahu järgi. Elimineeritakse kulud, mis ei ole seotud kohustuslike pensionifondide valitsemisega.